

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

“ยาเสพติด” ยังคงเป็นปัญหาระดับชาติ ในภาพรวมแม้ว่าจะมีความรุนแรงน้อยกว่าช่วงก่อนประกาศสงครามกับยาเสพติด แต่เริ่มปรากฏปัญหาเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชน เนื่องจากสภาพความอ่อนแอของสังคม ที่ผู้คนขาดจริยธรรมคุณธรรม ครอบครัวยากจน อ่อนแอ เด็กและเยาวชนถูกทอดทิ้งมากขึ้น เด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจทั่วประเทศ มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากรายงานของกลุ่มงานข้อมูลและสารสนเทศ สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชนพบว่า ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2547-2550 กล่าวคือ มีเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด 33,308 คนในปี พ.ศ. 2547 เพิ่มขึ้น 36,080 คนในปี พ.ศ. 2548 (เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.32) เพิ่มขึ้น 48,218 คนในปี พ.ศ. 2549 (เพิ่มขึ้นร้อยละ 33.64) และเป็น 51,128 คนในปี พ.ศ. 2550 (เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.03) โดยข้อมูลในปี พ.ศ. 2551 (ถึงเดือนพฤศจิกายน) มีเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด 42,766 คนเมื่อจำแนกตามฐานความผิด พบว่า ฐานความผิดที่มีเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดสูงสุด คือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ความผิดอื่นๆ ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ความผิดเกี่ยวกับอาวุธและวัตถุระเบิด ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุข เสรีภาพ ชื่อเสียงและการปกครอง มีอัตราเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 87.57 รองลงมาคือความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.77 และความผิดอื่นๆ เพิ่มขึ้นร้อยละ 15.33 (กระทรวงยุติธรรม 2552 : 22)

แต่ที่น่าตกใจกลับเป็นคดีที่เยาวชนมีการกระทำความผิดซ้ำมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก สอดคล้องกับรายงานของกระทรวงยุติธรรมที่รายงานจำนวนเด็กและเยาวชนกระทำความผิดซ้ำพบว่า ปีพ.ศ.2551 มีเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำในฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษมีแนวโน้มสูงขึ้นมากจนน่าเป็นห่วงและในภาพรวมเมื่อเปรียบเทียบเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีและที่กระทำความผิดซ้ำ จากสถิติเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด ในปี 2551 พบเด็กกระทำความผิดประมาณ 46,981ราย และมีผู้กระทำความผิดซ้ำร้อยละ 14.06 (รายงานสถิติคดีประจำปี, กลุ่มงานและสารสนเทศ, สำนักงานพัฒนาระบบงานยุติธรรมและเยาวชน, 2552: 26)

สำหรับพื้นที่ภาคเหนือตอนบนพบว่า จำนวนเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 7 จังหวัดเชียงใหม่ (ภาคเหนือตอนบน) ในปี พ.ศ. 2553 จำนวนรวมทั้งสิ้น

609 คน เป็นชาย จำนวน 570 คน (คิดเป็นร้อยละ 93.59) เป็นหญิง จำนวน 39 คน (คิดเป็นร้อยละ 6.40) (ข้อมูล ณ วันที่ 7 มกราคม 2553) โดยจำแนกตามฐานความผิด พบว่า ส่วนใหญ่เป็นคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 30.37 (รายงานสถิติคดีประจำปี, กลุ่มงานและสารสนเทศ, สำนักงานพัฒนาระบบงานยุติธรรมและเยาวชน 2553: 29) เนื่องจากผู้กระทำความผิดดังกล่าวเป็นเด็กและเยาวชนเป็นวัยที่อยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อ (Transitional period) โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่น คือ เป็นช่วงที่เชื่อมต่อระหว่างวัยเด็ก เข้าไปสู่วัยผู้ใหญ่ตอนต้นซึ่งมีอายุระหว่าง 17-25 ซึ่งช่วงอายุดังกล่าวนี้ในทางอาชญวิทยาในกลุ่มของ Life-course theory ถือว่าเป็นช่วงอายุที่มีปัญหามากกว่ากลุ่มอื่นๆ เป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลง ทั้งด้านร่างกายและจิตใจและช่วงนี้เป็นช่วงที่มีการกระทำผิดมากที่สุดหรือสูงที่สุด โดยเฉพาะกลุ่มที่มีอายุระหว่าง 13-18 ปี (Sampson and Laub, 1993 : 312, อ้างในวารสารสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 2553: 4) ฉะนั้นกลุ่มเด็กและเยาวชนเหล่านี้จะต้องได้รับความสนใจและให้การดูแล ป้องกันแก้ไขเป็นพิเศษมากกว่ากลุ่มอื่นๆ เพื่อมิให้กลุ่มคนเหล่านี้กระทำความผิดขึ้นอีก หรือเป็นปัญหาสังคมต่อไป และพร้อมที่จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญมั่นคงสืบไป

แม้ว่าการกระทำผิดครั้งแรกของเด็กและเยาวชนเหล่านี้เชื่อว่าเป็นปัญหาที่สำคัญยิ่งอยู่แล้ว ที่รัฐบาลหรือหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจะต้องระดมสรรพกำลังต่างๆ เข้าดำเนินการแก้ไขอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ แต่ที่สำคัญยิ่งไปกว่านั้น คือ กลุ่มเด็กและเยาวชนเหล่านี้ยังมีการกระทำผิดอีกหลายๆ ครั้ง หรือกระทำความผิดซ้ำอีกหลายๆ ครั้ง ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาที่ยิ่งใหญ่ที่หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จะต้องดำเนินการป้องกันและแก้ปัญหาดังกล่าว ยากกว่าการกระทำผิดครั้งแรกอีกหลายเท่าตัว เนื่องจากการกระทำผิดซ้ำนั้นมีสาเหตุที่เชื่อมโยงหรือได้รับอิทธิพลมาจากปัจจัยหลายๆ อย่าง ซึ่งบางอย่างก็ไม่เหมือนกับการกระทำผิดครั้งแรก นอกจากนั้นปัจจัยที่มีอิทธิพลเหล่านี้ ยังเป็นปัจจัยที่ละเอียดอ่อน ลึกซึ้งและ ยากต่อการที่จะค้นหา และยากต่อการที่จะป้องกันและแก้ไขได้ (ชาญคณิต กฤตยา, 2552: 12)

ผู้วิจัยได้รับราชการสังกัดกระทรวงยุติธรรม ในงานเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนมาเป็นเวลา 23 ปี ตั้งแต่ผู้ปฏิบัติงานจนถึงฝ่ายบริหารในตำแหน่งรองผู้อำนวยการศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน มีประสบการณ์ในหลากหลายหน้าที่ และหลายพื้นที่ มีโอกาสได้พบเห็นอุปสรรคมากมายในการแก้ไขปัญหาคriminal และเยาวชนที่ได้กระทำความผิด และปัจจุบันพบว่าปัญหาความรุนแรงในเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในคดียาเสพติด นับเป็นปัญหาที่ทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นทุกวัน เด็กไทยมีแนวโน้มกระทำความผิด รวมทั้งตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติด คดีอาชญากรรมก็มากยิ่งขึ้น เพราะ ความสลับซับซ้อนของสังคม ทำให้การแก้ไขปัญหายากและพบว่าการแก้ไขปัญหายากยิ่งขึ้น ถ้าพบว่าเป็นความผิดที่กระทำซ้ำแล้วซ้ำอีก ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงสาเหตุต่างๆ

ที่มีผลหรือมีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 7 จังหวัดเชียงใหม่ โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งเป็นกลุ่มที่กระทำผิดมากกว่ากลุ่มอื่นๆ ทั้งที่กระทำผิดเป็นครั้งแรกและกระทำผิดซ้ำ โดยการวิจัยนี้ผู้วิจัยจะทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำเกี่ยวกับคดียาเสพติดและกำลังฝึกอบรมในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 7 จังหวัดเชียงใหม่ด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเพื่อทราบภูมิหลังของครอบครัว เพื่อน สภาพแวดล้อมพร้อมทั้งสังเกตพฤติกรรม ความรู้สึกนึกคิดของเยาวชนเหล่านั้น ในขณะที่อยู่ในช่วงฝึกอบรมในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 7 จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุ ที่แท้จริงของการกระทำผิดซ้ำและพยายามแสวงหาแนวทางแก้ไข ทั้งในทางนโยบาย มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงสาเหตุและปัญหาที่เป็นสาเหตุของการแก้ไขปัญหาคดีการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชน ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 7 จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาหาแนวทาง ในการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคดีการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนดังกล่าวทั้ง ในปัจจุบันและในอนาคต

1.3 คำถามการวิจัย

1. การกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของเยาวชนที่ถูกส่งมาฝึกอบรมในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 7 จังหวัดเชียงใหม่ มีสาเหตุมาจากอะไรได้บ้าง
2. ปัญหาในตัวเยาวชนเองได้แก่ ความสามารถในการควบคุมตนเองต่ำ เป็นสาเหตุของการกระทำความผิดซ้ำของเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 7 จังหวัดเชียงใหม่หรือไม่ อย่างไร
3. ปัญหาด้านครอบครัว ได้แก่การเลี้ยงดู ฝึกอบรม การดูแลของพ่อแม่ผู้ปกครอง เป็นสาเหตุของการกระทำความผิดซ้ำของเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 7 จังหวัดเชียงใหม่ หรือไม่ อย่างไร
4. ความผูกพันทางสังคม สามารถเป็นสาเหตุที่ทำให้เยาวชนในในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 7 จังหวัดเชียงใหม่ กระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดได้หรือไม่ อย่างไรบ้าง
5. นโยบาย กฎหมาย ระเบียบปฏิบัติของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 7 จังหวัดเชียงใหม่ มีปัญหาที่เป็นสาเหตุของการกระทำความผิดซ้ำในคดียาเสพติดหรือไม่ อย่างไร

6. ระบบการบริหารและการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 7 จังหวัดเชียงใหม่ มีปัญหาที่เป็นสาเหตุการกระทำผิดซ้ำของเยาวชน ในคดีอาเพศติดหรือไม่ อย่างไร

7. แนวทางและรูปแบบการป้องกันแก้ไข สาเหตุจากเยาวชน สาเหตุจากครอบครัว สาเหตุจากความผูกพันทางสังคม ควรเป็นเช่นใด จึงสามารถป้องกันและแก้ไขการกระทำผิดซ้ำ ในคดีอาเพศติดของเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 7 จังหวัดเชียงใหม่ ได้สำเร็จ

8. แนวทางการปรับปรุงและพัฒนากฎหมาย ระเบียบปฏิบัติและแนวทางการปฏิบัติของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 7 จังหวัดเชียงใหม่ ควรเป็นเช่นใด จึงจะสามารถป้องกันและแก้ไข ไม่ให้เยาวชน ทั้งที่ผ่านการฝึกและอบรมจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 7 จังหวัดเชียงใหม่ ไม่กลับมากระทำผิดซ้ำอีก

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบสาเหตุและปัญหาที่เป็นสาเหตุของการแก้ไขปัญหการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในคดีอาเพศติดของเด็กและเยาวชน ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 7 จังหวัดเชียงใหม่

2. ทำให้ทราบถึงแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหการกระทำผิดซ้ำ โดยพิจารณาจากอิทธิพลหรือตัวแปรที่ทำให้มีการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในคดีอาเพศติดของเด็กและเยาวชน ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 7 จังหวัดเชียงใหม่

3. นำผลการวิจัยที่ได้รับเป็นแนวทางในการนำไปประยุกต์ใช้กับการวิจัยในแนวทางเดียวกันนี้ได้ อย่างเช่นการกระทำผิดซ้ำเกี่ยวกับ ชีวิต ร่างกาย ทางเพศ ฯลฯ เหล่านี้เป็นต้น

1.5 ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา ศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดีอาเพศติดของเยาวชนที่ถูกส่งฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 7 จังหวัดเชียงใหม่ 7 ปัจจัย คือ

- 1.1 ปัจจัยทางด้านภูมิหลังทางประชากร
- 1.2 ปัจจัยในระดับบุคคล
- 1.3 ปัจจัยทางด้านความผูกพันทางสังคม
- 1.4 ปัจจัยทางด้านการคบหาสมาคมกับเพื่อนที่เคยกระทำผิด
- 1.5 ปัจจัยทางด้านความกดดันทางสังคม

1.6 ปัจจัยด้านนโยบายการแก้ไขปัญหามลพิษในคดียาเสพติดของกระทรวงยุติธรรม

1.7 ปัจจัยด้านนโยบายและการดำเนินของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 7 จังหวัดเชียงใหม่ 7

2. ขอบเขตประชากร

เด็กและเยาวชนในคดีกระทำชำยาเสพติด ที่ฝึกอบรมอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 7 จังหวัดเชียงใหม่ ไม่ได้หมายรวมถึงเด็กและเยาวชนที่ปล่อยตัวไปแล้ว และนอกจากนั้นเด็กและเยาวชนดังกล่าว จะหมายถึงเฉพาะเด็กและเยาวชนที่อายุไม่เกิน 18 ปีบริบูรณ์ ในขณะที่กระทำผิดครั้งสุดท้ายหรือครั้งสุดท้าย จำนวน 25 คน

3. ขอบเขตพื้นที่วิจัย

ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 7 จังหวัดเชียงใหม่ รับผิดชอบฝึกอบรมเด็กและเยาวชนเขตภาคเหนือตอนบน 9 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง แพร่ น่าน อุตรดิตถ์ พะเยา และแม่ฮ่องสอน

4. ขอบเขตระยะเวลาที่ทำการวิจัย

ระหว่างเดือน สิงหาคม - ธันวาคม 2553

1.6 นิยามศัพท์

การกระทำผิดซ้ำ หมายถึง การที่เด็กและเยาวชนได้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด (ซึ่งได้แก่การผลิต การจำหน่าย การเสพ การส่งออก ขึ้นมาอีกและถูกจับกุม-ดำเนินคดีมากกว่า 1 ครั้ง ในการถูกจับกุม)

เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในคดียาเสพติด หมายถึง บุคคลที่กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมาแล้ว เป็นบุคคลที่อายุตั้งแต่เกินกว่า 7 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป แต่ไม่เกิน 18 ปี บริบูรณ์ในขณะที่กระทำผิดครั้งสุดท้ายหรือครั้งสุดท้าย และเป็นผู้ที่ถูกศาลตัดสินให้ฝึกอบรมในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 7 จังหวัดเชียงใหม่

ยาเสพติด หมายความว่า สารชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือหลายชนิดผสมกัน โดยกฎหมายระบุว่าเป็นยาเสพติดให้โทษ ที่เมื่อบุคคลได้เสพด้วยการกิน ฉีด คม หรือวิธีใดเข้าไปในร่างกายของบุคคลนั้นแล้ว ก่อให้เกิดความผิดปกติทางร่างกาย และมีความรู้สึกรู้สีกต้องการยาเสพติดมากขึ้นเรื่อยๆ